

ДО

Г-Н КИРИЛ ПЕТКОВ
МИНИСТЪР ПРЕДСЕДАТЕЛ
СОФИЯ 1594, БУЛ. КНЯЗ АЛЕКСАНДЪР ДОНДУКОВ 1

Г-Н АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ
МИНИСТЕРСТВО НА ЕНЕРГЕТИКАТА
СОФИЯ 1000, УЛ. ТРИАДИЦА 8

Г-Н ИВАН ИВАНОВ
КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ
СОФИЯ 1000, БУЛ. ДОНДУКОВ 8-10

ОТНОСНО: ПРОМЯНА НА ПРОГНОЗНАТА ПАЗАРНА ЦЕНА ЗА ВЕИ ПРОИЗВОДИТЕЛИ ЧРЕЗ ПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЦЕНОВОТО РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА,

От Асоциацията на търговците на електроенергия в България (АТЕБ), Българска фотоволтаична асоциация (БФА) и Българска ветроенергийна асоциация (БГВЕА) се обръщаме към Вас във връзка с предложените промени в прогнозната пазарна цена за ВЕИ производители за периода 01.07.2021 г. – 30.06.2022 г. Проектът на решение е предложен от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) и предлага **увеличение с приблизително 147% на цените на енергията от ВЕИ**. Това е значителен проблем, който заплашва самото функциониране на свободния пазар и би довел до **вълнообразно прекратяване на редица текущи договори за изкупуване на енергия от ВЕИ с хоризонт регулаторния период, начисляване на огромни неустойки и следователно фалити при ВЕИ производители и търговци на електроенергия**.

Основната причина е, че съществена част от електроенергията от ВЕИ вече е продадена по дългосрочни едногодишни договори на цени близки до определените от КЕВР през месец юли 2021 (с Решение № Ц-27 от 01.07.2021). Тези договори са с търговци и крайни клиенти. От своя страна търговците са хеджирали количествата ВЕИ енергия също по дългосрочни договори с фиксирани цени към крайни клиенти, енергийни борси или други търговци. Затова промяна на прогнозната пазарна цена за ВЕИ производители би довела до искане за предоговаряне на цените по тези дългосрочни договори по цялата верига производител, търговец, потребител, което е невъзможно предвид клаузите в сключените договори, които не предвиждат възможност за предоговаряне. Следователно ВЕИ производителите ще изпаднат в ситуация, в която или няма да могат да обслужват кредитите си заради значително занижените приходи от понижените премии, които ще получават, или ще спрат да изпълняват сключените договори. Подобна развръзка ще доведе до

серия от съдебни производства между търговци и ВЕИ производители, търговци и купувачи и други засегнати страни. **В резултат щетите за компаниите ще са стотици милиони левове, фалити при търговци и ВЕИ производители, драстично влошаване на инвестиционния климат в страната, съдебни производства срещу държавата, загуба на доверие между търговци и ВЕИ сектора в България и реален риск за осъществяване на доставките на свободен пазар.**

Подробни мотиви срещу промяната и обяснение на ефектите за пазарните участници и свободния пазар като цяло сме изложили по-долу в писмото.

Изразявайки своята тревога за нарушаване на финансовата устойчивост на производителите от ВЕИ и стабилността на пазара, която промяната на прогнозната пазарна цена би предизвикала, **предлагаме Министерския съвет, Министерството на енергетиката и Комисията за енергийно и водно регулиране да изискате информацията от фонд Сигурност на електроенергийната система (Фонд СЕС), относно ценовите параметри, по които се отчитат приходите на ВЕИ производителите (информация декларирана ежемесечно).** Убедени сме, че такъв подход ще потвърди, че мнозинството от ВЕИ производители продават електроенергията си на цени сходни с определените в действащото към момента ценово решение и факта, че мнозинството производители от ВЕИ не са реализирали свръх печалби от продажба на организиран борсов пазар. Съответно, санкционирането им с по-висока прогнозна пазарна цена, без такъв анализ ще иземе значителен доход от тези ВЕИ производители и ще изпрати ясен сигнал, че пазарните участници, които са хеджирали риска и са продали дългосрочно енергията си ще бъдат „наказани“ за това си поведение. С оглед на това, настояваме да се запазят непроменени прогнозните пазарни цени за производителите от ВЕИ, като настоящите цени определени с Решение Ц-27 от 01.07.2021 г. да продължат да действат до 30.06.2022 г.

Заедно с това и с оглед на ситуация с борсовите цени на електроенергията, предлагаме след анализ на данните от Фонд СЕС, да се подходи диференцирано и да се адресират само производителите реализирали свръх приход от продажба на свободен пазар.

Описание на процедурата на договаряне и мотиви против увеличение на прогнозната пазарна цена, утвърдена от КЕВР за регулаторен период 01.07.2021 г. - 30.06.2022 г.

Приеманите ежегодно от КЕВР цени в сектор „Електроенергетика“ са в основата на търговските решения на участниците на електроенергийния пазар и предопределят търговските ангажименти между тях за едногодишен период, с което се гарантират стабилност на приходите и предвидимост на паричните потоци. Това дългосрочно договаряне позволява на търговците на електрическа енергия да фиксират устойчива цена на електроенергията към крайните потребители. Описаният търговски цикъл е функция на ценовото решение на КЕВР, наложил се е на пазара през последните години и гарантира спазване на търговските ангажименти между всички участници за съответния

едногодишен срок, което от своя страна е гарант за стабилността и сигурността на електроенергийния сектор, ключов за националната сигурност на страната.

В тази връзка, възприетият от КЕВР ценови период 1 юли - 30 юни, логично се наложи като срок, за който се сключват договорите за покупко-продажба на електроенергия между производителите и координаторите на балансиращи групи. Търговските преговори се провеждат обичайно през м. юни, като производителите се стремят да постигнат нива близки до прогнозната пазарна цена (в частност референтни цени за ВЕИ производители за ценовия период), която КЕВР определя на основата на методика в Наредба № 1 за ценообразуването в сектор „Електроенергетика“. По този начин се осигурява предвидимост на приходите от продажба на енергия и в голяма степен сигурност, че последните, заедно с прихода от определената премия за съответния период, ще осигурят доходността на инвеститорите. Тя е гарантирана с дългосрочните договори за изкупуване на енергия, сключени към момента на реализиране на инвестицията - доходност на база, на която е взето инвестиционно решение и е осигурен дългосрочен банков заем за финансиране на проектите. През изминалите години установената търговска практика показва, че осигурява относително добра защита на ВЕИ инвеститорите от рисковете на действащия модел с премии и се възприе като адекватна от финансиращите институции. **На тази основа, и в изпълнение на изискванията на финансиращите институции, през второто полугодие на 2021 г., огромната част от производителите на електроенергия от ВЕИ са реализирали приходи близки до определената от КЕВР прогнозна пазарна цена.** Тази информация може лесно да бъде проверена чрез справка във Фонд сигурност на електроенергийната система (ФСЕС), на база на предоставяните ежемесечно заявления и фактури от производителите.

Договорите за изкупуване между повечето ВЕИ производители и търговците са базирани на стандартизирания EFET договор за покупко-продажба на електроенергия, приложим в цяла Европа. Търговците затварят експозициите си чрез продажба на тази енергия на фиксирана цена на крайни клиенти или чрез финансов хедж и други пазарни инструменти. Условието по договорите за изкупуване не позволяват предоговаряне на цената, а при предсрочно прекратяване се дължи неустойка в размер на недоставената електроенергия по пазарната цена за съответния период.

Такова решение би наказало именно пазарните участници, които имат политики за управление на риска и осигуряват предвидимост на паричните си потоци, като в същото време дават възможност на търговците на електроенергия да гарантират дългосрочно фиксирана цена на електроенергията за крайните клиенти. Негативите от подобна намеса от страна на КЕВР по средата на регулаторния период във вече утвърдените параметри по действащата схема за подпомагане ще доведат до съществени проблеми по сключените дългосрочни търговски договори, огромни **финансови загуби и рискове за функциониране на целия енергиен сектор, включително:**

- Значително по-ниски приходи за ВЕИ в сравнение с планираните, ако продължат изпълнението на едномесечните си договори за изкупуване;

- В случай на предсрочно прекратяване на договорите - съществени по размер неустойки, отпадане от балансиращи групи и др.;
- Увеличение на цените на електроенергията за крайни потребители, към които търговците на електроенергия са „затворили“ енергията по дългосрочни договори с ВЕИ производители;
- Арбитражни и съдебни производства, включително срещу Регулатора от засегнатите търговски участници;
- Ликвидни проблеми и невъзможност за обслужване на заемите към финансиращи институции, активиране на клаузи за усвояване на обезпечения и предсрочна изискуемост на дълга;
- Риск от разрушаване на градените с години добри бизнес взаимоотношения и доверие между ВЕИ производителите, обслужващите ги търговци и финансиращите институции.

Не на последно място, подложеният на ценовата буря електроенергиен пазар в България ще претърпи нов сериозен стрес, който ще е предизвикан от вътрешни фактори, които ще катализират волатилността и нестабилността.

Ефектите за търговците

Възможностите на търговците на електроенергия да променят договорената дългосрочна цена за изкупуване на енергията от ВЕИ са нищожни. В тази връзка се увеличава рискът от предсрочно прекратяване на договори за изкупуване от страна на производители, което води допълнително до:

- Генериране на значителни разходи и загуби при търговците от покупка на енергия от борсата (на цени значително над договорените за продажба), за да изпълняват договорените количества за продажба на електроенергия;
- Висок риск от несъбиране на вземанията и неустойките от ВЕИ производителите;
- Сериозни ликвидни и финансови затруднения, невъзможност да обезпечават финансово лицензионната си дейност;
- Риск от фалити/отстраняване от пазара на търговци;
- Прехвърляне на клиентите на отстранени от пазара търговци на доставчик от последна инстанция и др.

В допълнение, през предходния ценови период 01.07.2019 г. - 30.06.2020 г., в рамките на който ефектите на коронавирус пандемията сринаха цената на електроенергията за близо четири месеца, КЕВР не промени прогнозната цена надолу, въпреки негативните последствия за определени участници на пазара. В тази връзка, както и поради гореизложеното, считаме, че действие за увеличение на утвърдената прогнозна пазарна цена на електроенергията в средата на ценовия период 01.07.2020 г. - 30.06.2021 г. е опасно за пазара.

Ефекти за България като инвестиционна дестинация

През последните 2-3 години сме свидетели на нарастващ интерес от големи международни инвеститори за развитие на нови ВЕИ проекти в България и тенденциите са това да продължи. ВЕИ

секторът привлече международни инвеститори като MET, KEG AL, 3 Seas Investment Initiative, както и много български инвеститори. Вземането на инвестиционно решение се базира на определени очаквания за развитието на пазара, схемите за подпомагане за ВЕИ, действащата законова и регулаторна рамка. Такава неочаквана и дестабилизираща промяна в регулаторните параметри в средата на регулаторния период, когато вече са поети дългосрочни търговски ангажименти значително повишава оценката за риск на страната като инвестиционна дестинация и ще отклони значим инвестиционен интерес. Последствията биха били значителни в средносрочен план:

- Непредвидимостта на законодателната и регулаторната среда е основен фактор за понижаване на доверието на инвеститорите и финансиращите институции в българския електроенергиен сектор;
- В момент на ускорен преход към ниско въглеродна енергетика България следва в максимална степен да се възползва от конкурентните си предимства по отношение на наличния слънчев и вятърен потенциал и да предлага електроенергия на конкурентна цена на европейските пазари (което се улесни след обединението през настоящата година с гръцката и румънската платформа "Ден напред"). Планираните промени биха препятствали това развитие;
- Влошеният инвестиционен климат и отливът на инвестиции в сектора би подкопал възможностите за постигане на целите, заложен в Плана за възстановяване и устойчивост, би лишило България от допълнителни приходи от данъци и такси и разкриването на висококвалифицирани работни места;
- Невъзможност за изпълнение на националните цели за ВЕИ производство в общото енергийно потребление, свързани със Зелената сделка;
- Липсата на нови инвестиции във ВЕИ крие риск от задържане на високите цени на електроенергията, което подрива конкурентоспособността на българската индустрия и икономика в средносрочен и дългосрочен план.

Предвид високата волатилност на пазара на електроенергия и възможността да се обърне тенденцията до пролетта на 2022 г., считаме че разумният подход е да се изчака приключването на ценовия период, да се оценят ефектите и на здрава пазарна основа и понижени цени на електроенергийните пазари да се структурира новото ценово решение.

Разчитаме на Вашето отговорно решение, което да не доведе до ощетяване на ВЕИ производителите и загуба на свежи инвестиции в нови ВЕИ проекти в този ключов период на енергиен преход.

Заедно с това, предложената от КЕВР промяна в Правилата за търговия с електрическа енергия, относно забраната за пазарни обединения на балансиращите групи, което ще има пряк резултат в увеличени разходи за балансиране на производителите от ВЕИ и на крайните потребители, прави ситуацията двойно по-непредсказуема и отправя мощен негативен сигнал към инвеститорите в нови енергийни мощности, използващи възобновяеми източници.

В този случай, интересите на потребителите, производителите и търговците на електрическа енергия са в пълен синхрон, което улеснява вземането на правилно решение.

Както знаете, ние работим в тясно сътрудничество с европейските секторни асоциации и ще се обърнем към отговорните институции в Брюксел за съдействие и защита на инвеститорите и спазването на принципите на стабилност, справедливост и свобода в търговските отношения.

Обръщаме се към Вас с искане, в рамките на определените Ви правомощия, да изискате преразглеждане и спиране на процедурата за нови ценови решения от 01.01.2022 г.

В наше лице имате силна подкрепа за реформи и осветляване на процесите в енергийния сектор, както и за смели реформи, които да създадат устойчива и предвидима регулаторна и пазарна среда в енергетиката, единствените предпоставки за инвестиции от ново поколение, които да модернизират сектора.

Имаме готовност за среща, на която да обсъдим поставените въпроси и да проведем конструктивна дискусия.

Мартин Георгиев
АТЕБ

Миглена Стоилова
БГВЕА

Меглена Русенова
БФА